

Β.

Ἄλλ' αἶψ' η; ἡ ὕψις τοῦ ἀπέρου γλυκερῶς αἰθριάζει καὶ διαστρίβει τὸν εἰσδύοντα τὸν οὐρανὸν ὄχρον καὶ πυκνὸν νεφῶν πέπλον, ἄστρον ἀγλάζον, ἄστρον θαυμαστὴν τὸ κάλλος καὶ μέγεθος, ὡ; αἰθέριο; ἀδάμκς σπινθηροβόλει· ἡ δὲ ἰλαρὰ αὐτοῦ ἀκτι; χρυσοῦτα τὰ πόρρω κελαρύζοντα ρεθίρα τοῦ ἀκαλκρωμένου Ἰσραήλου, προσπαίζει μειδιῶτα ἐπὶ τῆς στέγης σπηλαίου τινός.

Ἐν τῷ ταπεινῷ σπηλαίῳ ἐγεννήθη βρέφος ἀγλαόμορπον, οὐχὶ τέκνον θνητοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἐνσάρκωσις τῆς θείας χάριτος· ἡ φιλομειδῆς αὐτοῦ μορφή, λάμπουσα ὡς αὐγὴ ἐπουράνιος, οὐδὲ πρὸς τὰ Χερουσίμ παραβάλλεται· εἶναι ἀγνωτέρα, θεοτέρα ἐκείνων. Τὸ βρεφικὸν αὐτοῦ βλέμμα εἶναι βαθύ ὡς ἡ ἀχανὴς τοῦ οὐρανοῦ ἔκτασις, τὸ δὲ μειδιάμα τὸ δικαίει τὴν εἰρήνην ἐπὶ σύμπασαν τὴν ἀνθρωπότητα· τὴν ἀκομον εἰ κεφαλὴν του περιστράφει σέλας εὐφραγῆς, ὅπερ ὁμως, φεῦ! ὁ ἀντικαταστήτωσι ποτε αἱ ἀκανθαί! . . . ὦ, πρὸ τῆς θεας τοῦ ἀρτιγεννήτου τούτου ἀποκάλυψον εὐσεβῶς τὴν ἀργυρότριχα κεφαλὴν, χιονοπόγων ὑπέργηρος! τὸ βρέφος τοῦτο, ὁ μόλις ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς ζωῆς θεὸς τὸν πόδα ἀνθρώπου, εἶναι ὁ Θεός! . . . στήθι ἐνεός πρὸ τοῦ μεγαλείου τῆς ἐκουσίως ταπεινουμένης θεότητος καὶ κλίνων τὸ τρέμον σου γόνυ, τόνισον ἱερὰν εὐγνωμοσύνης ὄψιν πρὸς τὸ ἀνεκλάλητον θεῖον ἔλεος!

Παρά τὸ λίκνον καθημένη Παρθένος ὠρία ὡς Ἰνδαλίμα παιητοῦ, ἀγνή ὡς ἀκτι; ἡλίου, πλανᾷ ἐπ' αὐτοῦ τὸ γλυκὺ βλέμμα τῆς ἐρ' οὐ καταπτρίζονται ὅλα τὰ ἰδεώδη τοῦ Παραδείσου θέλητρα· ἰδοῦ, ἐνοῖ τὰς χεῖρας, προσεύχεται, ἀνατίνει τὸ βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανόν· τὸ ἐν αὐτῇ συμβᾶν ὑπεράνθρωπον μυστήριον, ἡ ἐπ' αὐτὴν ἀνατελεῖται χάρις τοῦ Ὑψίστου, πληροῖ αὐτὴν ταρχῆς καὶ εὐσεβοῦ; κατανύξεως ἡ δὲ ἄσπιλος αὐτῆς ψυχὴ ἀναλύεται εἰς εὐώδη λίθκνον προσευχῆς, ὅστις ἀνέρχεται ἰλαφρῶς μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ Παντάνακτος.

Χαῖρε, Κόρη ἀγία, ἀπαύγασμα τῶν ἀγγελικῶν χαρίτων, ὑπερφυῆς ἀγλαΐσμα τῆς πεπτωκυίας ἀνθρωπότητος! μωραγρίτινον δοχεῖον τοῦ Παραδείσου μύρου, ἡγιασμένον σκήνωμα τοῦ ἀχωρήτου Θεοῦ, χαῖρε! οὐ αἰῶνες διαλαλήτουσι τὸ εὐγενές

ὄνομα Σου καὶ ἀγγέλων λευκῆ χειρὸς ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς Σου ἀχειρόπλοκον στέφανον.

Ἄλλ' ἰδοῦ ἀφ' ἑνὸς γελῶσιν οἱ οὐρανοί, καὶ δι' ἰδεώδους αἰγλης λαμπυρίζουσι, περιπέτανται ἀγγέλων λευκότεροι φίλαγγες.

Καὶ τῶν ἀγγέλων ἱψάλλον καλλίφωνων τὰ σμήνη· « Δόξα Ὑψίστῳ τῷ Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆ; εἰρήνη! Εὐλόγητός; εἰ ὁ Θεὸς ποιῶν θαύματα μόνος.

Τὸ κλέος Σου ψάλλ' ἡ φωνὴ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος:

« Εὐλόγητός; εἶ, Κύριε, καὶ νῦν καὶ εἰς τὸ μέλλον! »
Τὸ ἄσμα τὸ οὐρανοῦ, τὸ ἄσμα τῶν ἀγγέλων,
καὶ ὁ αἶθρ' ὁ σιγηλὸς; κ' ἡ ἡμεροῦσα φύσις,
κ' οἱ βράχοι ἐπανέλαβον αἱ ἄφωνα ἐπίση.

Τότε μυστηριώδης χαρὰ διεχύθη ἐπὶ τὴν ἐκπεπληγμένην φύσιν ὁ ἀπὸ γλυκύτερος ἤδη πνέων, ἐφίλησε τὸ κύμα καὶ αἱ λιγυραὶ κυβάρισσοι, ὑπὸ τὴν ὠπείαν αὐτοῦ προσκλίνουσαι ἐπὶ τῶν τάφων, ἐψιθύρισαν πρὸς τοῦ; ἐν αὐτοῖς κωιμωμένους: « Χαίρετε! ὁ οὐρανὸς δικαιοῦται ὑμῖν τὰς ἡλιολαμπεῖς αὐτοῦ πύλας! » εἰς δὲ τὸ παρήγορον τοῦτο ἀκουσμα, τὰ χαίνοντα τῶν σκελετῶν στομάτια ἐμειδίασαν ὡς χρόν μειδιάμα.

Καὶ μειδιῶσι οἱ νεκροί! . . . μειδιάμα ἐγκλείει πνεῦ τοῦ μηνιατοῦ ἡ πλάξ; ποτὲ ὁ ζῆρος; χαίρει; ναί, μειδιῶσι! κ' εἰς αὐτοῦ; φωτὸς; ἀκτι; εἰσδύει, ἀκτινιβόλα ὄνειρα ἡ μεύση νύ; δὲν φέρει;

Αἰῶνες ἦλθον κ' ἐδύσαν . . . καὶ θλιβερῶς ὑπνώττουσιν· πλὴν ἡδ' ἡ γῆ ἀντανάκλαξ τὸ χάσμα τῶν αἰθέρων καί, ἔτι εἰς τοῦ μηνιατοῦ; τὰ βῆθη, ὄνειρωττουσιν Παραδείσον ἀστράπτοντα ὑπὸ ἑπτὰ ἀστέρων.

Χριστὸς γεννᾶται! . . . σήμερον γελᾷ ἡ οἰκουμένη· Ἰδέτε ἀκτινίσταπτον εἰς σπήλαιον ἐν βρέφους; καὶ πρὸ αὐτοῦ ἐν σύννεφιν χρυσοῦν; νὰ διαβαίνη· εἶναι τὸ βῆρος ὁ Θεός! . . . κ' εἶν' ἡ ἑλπίς; τὸ νέφος;

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ

Αἱ Σχολαὶ εἰς τὴν Νορβηγίαν

Ἐκ πραγματείας τινός; περὶ τῶν Νορβηγικῶν σχολῶν ἀποσπῶμεν τὰ κυριώτερα, πεπειθότες ὅτι ἀρκετὰ θελομεν εὐχαριστήσαι τοὺς φίλους ἀναγνωστάς; τῆς «Βοσπορίδος.»

Ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις

Εἰς τὴν Νορβηγίαν, ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις γίνεται δωρεὰν καὶ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἀπὸ 7 μεί-

χρι 14 ἐτῶν δι' ὅλα τὰ παιδιά. Ἡ ἔγγαμος γυνή, οἰαδῆποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ κοινωνικὴ αὐτῆς θέσις, δὲν ἐργάζεται ποτε, καὶ διὰ τοῦτο δύναται νὰ φυλάξῃ καὶ ἀναθρέψῃ τὸ τέκνον αὐτῆς μέχρις 7 ἐτῶν. Οὕτω τὰ μικρὰ δύνανται ν' ἀναπτυχθῶσιν ἐλευθέρως, μακρὰν τοῦ βαρέος διὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην κανόνος τῶν νηπιαγωγείων. Νέος νόμος ἀπὸ πενταετίας περίπου χρονολογούμενος κατέστησεν ὑποχρεωτικὴν τὴν φοίτησιν τῶν παιδίων ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων εἰς τὴν δημοτικὴν σχολήν. Αὕτη παρασκευάζει ἐντὸς πέντε ἐτῶν διὰ τὴν ἀστικὴν σχολήν, ἥτις τὴν συνεχίζει. Ἐὰν τὸ παιδίον περιορισθῇ εἰς τὰς γνώσεις τῆς δημοτικῆς σχολῆς, αὐτὸ διαρκεῖς μέχρι τοῦ δεκάτου τετάρτου ἔτους τοῦ καὶ τὸ παρασκευάζουσι εἰδικῶς, ἀλλ' ἡ παρασκευὴ αὕτη δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ. Αἱ δημοτικαὶ σχολαὶ πάντοτε μικταὶ διὰ τὰ παιδιά, παύουσι νὰ εἶνε τοιαῦτα κατὰ τὰς ἀποφάσεις τὰς λαμβανομένας ὑπὸ εἰδους τινός; ἐπιβλεπτικῆς ἐπιτροπείας εἰς ἐκάστην κοινότητα. Ἀλλὰ τὸ συνηθέστερον αἱ σχολαὶ αὗται μένουσι μικταὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν σπουδῶν, ὅπως συμβαίνει εἰς τὴν Χριστιανίαν καὶ εἰς πλείστας ἄλλας πόλεις.

Πρόγραμμα τῶν δημοτικῶν σχολῶν.

Ἡ δημοτικὴ σχολὴ διδάσκει τὴν μητρικὴν γλῶσσαν, τὴν ἀνάγκωσιν, τὴν γραφήν, τὴν ἀριθμητικὴν, τὴν παγκόσμιον γεωγραφίαν, τὴν φυσικὴν ἱστορίαν, τὴν ραπτικὴν, τὴν ἰχνογραφίαν, τὴν ὠδικήν, τὴν γυμναστικὴν. Δίδει ἐπίσης καὶ θρησκευτικὴν διδασκαλίαν. Τὸ σχολικόν ἔτος ἀρχεται τὸ Πάσχα. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ πέμπτου ἔτους οἱ μαθηταὶ ὑφίστανται ἐξέτασιν μὲ παρασκευὴν τριμηνον δι' ἐκείνους, οἵτινες προορίζονται διὰ τὴν ἀστικὴν σχολήν.

Ἀστικαὶ σχολαί.

Αὗται δὲν εἶνε ὑποχρεωτικαί, ἀλλ' ἐκτὸς τῶν παιδίων τῶν κατωτέρων ὅλων διόλου τάξεων καὶ τῶν πτωχῶν, ὅλα φοιτῶσιν εἰς αὐτάς. Αἱ ἀστικαὶ σχολαὶ προκορισμένα νὰ συνεχίσωσι τὸ ἔργον τῶν δημοτικῶν σχολῶν, συμπληροῦσαι αὐτό, ἐπαναλαμβάνουσι τὸ αὐτὸ πρόγραμμα, ἀλλ' εὐρύτερον. Οὕτως, ἀπὸ τῆς πρώτης τάξεως, οἱ μαθηταὶ τῆς ἀστικῆς σχολῆς μακθάνουσι τὴν γερμα-

νικὴν. Εἰς τὴν 2αν τάξιν, ἀρχίζουσι τὰ μαθηματικὰ καὶ τὴν ἀγγλικὴν. Ἐν τούτοις οἱ καθηγηταὶ εἶνε ἐλεύθεροι ν' ἀφαιρέσωσι τὴν μίαν ἐκ τῶν δύο τούτων γλωσσῶν δι' ὅσους θὰ ἐδυσκολεύοντο πολὺ εἰς τὴν διπλὴν ταύτην μάθησιν. Διὰ τὰ κοράσια τὸ πρόγραμμα τῶν μαθηματικῶν εἶνε ἀπλούστερον. Ὅταν ὁμως εἰς τὴν 3ην τάξιν ἀρχίται ἡ σπουδὴ τῶν φυσικῶν, τὸ ἴδιον πρόγραμμα ἀκολουθεῖται ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ τῶν δύο φύλων. Τέλος, διὰ τὴν 4ην τάξιν ἀρχεται ἡ διδασκαλία τῆς γαλλικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας.

Ἀπὸ πενταετίας αἱ ἀστικαὶ σχολαὶ εἶνε μικταὶ καὶ αὐταί. Οἱ καθηγηταὶ ὁμολογοῦσιν ὅτι οὐδεμίαν δυσκολίαν ἀπαντῶσιν εἰς τὴν ἀπὸ κοινοῦ ταύτην διδασκαλίαν νεανίδων καὶ νεανικῶν, ἀλλ' ὅτι τούτωντιον παρατηροῦσι πραγματικὰς προόδους.

Ἐξοδι.

Αἱ δημοτικαὶ καὶ ἀστικαὶ σχολαὶ διατηροῦνται ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν πόλεων. Αὗται πληροῦσι τὰς ἀρχικὰς μισθοδοσίας τῶν διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν καὶ τὸ Κράτος, τὰς αἰξήσεις τῶν. Αἱ πόλεις ἐπιφορτίζονται ἐπίσης μὲ τὴν σχολικὴν ὕλην διὰ τὰ πτωχὰ παιδιά, τὰ ὅποια τρέφουσι μάλιστα ἐνίοτε κατὰ τὸν χειμῶνα. Ἐν γένει ὁμως, ἡ σχολικὴ ὕλη εἰς δημοτικὴν καὶ ἀστικὴν σχολήν εἶνε εἰς βῆρος τῶν γονέων. Βραβεῖα τινὰ χρηματικὰ (bourses) ἀπονέμονται ὑπὸ τοῦ Κράτους ἡ τῶν πόλεων εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν ἀστικῶν σχολῶν.

Προσωπικόν.

Πᾶσαι αἱ σχολαί, δημοτικαὶ ἢ ἀστικαὶ ἔχουσιν ἓνα διευθυντήν, ἀλλὰ τὸ διδάσκον προσωπικόν εἶνε καὶ τῶν δύο φύλων. Αἱ ἔγγαμοὶ παύουσι τοῦ νὰ διδάσκωσιν ἀφ' οὗ ἡ ἐργασία ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν τας εἶνε ἀπηγορευμένη. Ἡ γενικὴ γνώμη ἐν Νορβηγίᾳ εἶνε ὅτι μίξ; γυνὴ πρέπει νὰ φροντίξῃ περὶ τῆς οἰκίας τῆς, περὶ τῶν τέκνων τῆς, καὶ ὅτι ἂν θελήσῃ νὰ προσθέσῃ εἰς τὰ μητρικὰ τὰς καθήκοντα καθήκοντα ἐπαγγελματικὰ, ὁ ἀμελήσῃ κατ' ἀνάγκην καὶ τὰ μὲν, καὶ τὰ δέ.

Αἱ σχέσεις μεταξὺ συναδέλφων τῶν δύο φύλων εἶνε λαμπραὶ καὶ πάντοτε ἀμειμπτοί. Δύναται νὰ συμβαίη ἄλλως, εἰς χώραν ὅπου, ἀπὸ τοῦ λί-

κνου, ο άνθρ και η γυνή μεγαλώνουσιν, ἀμιλλώνται, σπουδάζουσιν ἄμου, σιδόμενοι ἀλλήλους.

Μισθοδοσία

Αἱ μισθοδοσίαι τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ εἶνε ἀρκετά καλὰ ὑπὸ δύο ἰσόψεις. Ἡ πρώτη εἶνε ὅτι ἡ μισθοδοσία ἐννοεῖται εἰς νόμισμα ἀξίας ἀνωτέρας τοῦ φορέου ἢ δευτέρα, ὅτι ἡ ζωὴ εἰς τὴν Νορβηγίαν εἶνε εὐθηνὴ καὶ ἄνευ πολλαπλῶν ἀναγκῶν αὐτὸς ὁ εὐτυχὴς λαὸς εἶνε ἀκόμη ἀπλοῦς τὰς ὀρέξεις καὶ πολὺ ἐγκρατής. Ὅ,τι ὀνομάζουσι πλοῦτον εἰς τὴν Νορβηγίαν, εἰς ἡμᾶς θὰ ἦτο ἀπλῶς μικρὰ εὐπορία.

Ἐκεῖ, ὡς καὶ περ' ἡμῖν, αἱ γυναικες διὰ τὴν αὐτὴν διδασκαλίαν, τὸν ἴδιον ἀριθμὸν ὥρων, ἔχουσιν εἰς τὰς τάξεις των ἄρρενα καὶ θήλια, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐργασίαν ἴσην καθ' ὅλα πρὸς τὴν τῶν ἀνδρῶν, πληρόνεται ὀλιγώτερον. Ἡρχίσαν τῶρα μόλις νὰ εὐρίσκωσι τοῦτο ἄδικον καὶ ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἐξισώσωσι τὰς μισθοδοσίας.

Εἰς τὰς δημοτικὰς σχολὰς, αἱ γυναικες ἀρχίζουσιν ἀπὸ 900 κρόνερ (1200 φρ.) καὶ φθάνουσι μέχρι 1200 (1600 φρ.) τῆς μισθοδοσίας τῶν διδασκάλων οὗσης ὀλίγον μεγαλειότερας. Διὰ τοῦς μὲν καὶ τὰς δὲ αἱ μεγάλα πόλεις αὐξάνουσιν ὀλίγον τὴν μισθοδοσίαν.

Εἰς τὰς ἀστικὰς σχολὰς ἡ μισθοδοσία τῶν γυναικῶν κυμῖνεται μετὰξὺ 1200 κρόνερ (1600 φρ.) καὶ 1708 (2260 φρ.) καὶ ἡ τῶν ἀνδρῶν μετὰξὺ 1600 (2130 φρ.) καὶ 1800 κρόνερ (2400 φρ.) Ἄπαντες προάγονται κατὰ τριετίαν μέχρι τῆς μεγαλειότερας μισθοδοσίας. Τὸ ζήτημα τῆς συντάξεως δὲν εἶναι κεκανοτισμένον.

Τὸ διδάσκον προσωπικὸν σπουδάζει εἰς «Σεμινάρια», ἅτινα ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰ ἡμέτερα διδασκαλεῖα. Τὰ Σεμινάρια ταῦτα, μικτὰ ἐννοεῖται, περιλαμβάνουσι τριετὴς σπουδὰς.

Τέλος, τὸ προσωπικὸν τοῦτο τῆς δημοτικῆς καὶ ἀστικῆς σχολῆς ἔχει ἐπίτηδες χρηματικὰ ποσὰ (bourses) διαμονῆς εἰς τὸ ἐξωτερικόν ἐπιπλέον δὲ, τὴν εὐκολίαν ν' ἀκούη κατὰ τὰς διακοπὰς μαθήματα εἰδικῶς διοργανισμένα εἰς τὸ πνευματικὸν τῆς Χριστιανικῆς ἢ τοῦ Βέργεν.

(Ἐπεται συνέχεια)

Σωκρ. Γ. Σαριδαζεβάνης
καθηγητῆς τῆς Γαλλικῆς

Χά.κη 1η Δεκεμβρίου 1902.

Εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ πατέρα

Ὅσαις φοραῖς μοῦ ἀνοίξες
τὴν ἀγκαλιά, πατέρα,
ὅσα μυρώνουν λοῦλουδα
τοῦ Μάν τὴν ἡμέρα,
ὄσ' ἀπ' τὰ χεῖλᾶ σου φιλιὰ
μέσα 'ς τὸν ὕπνο πέρνω,
τόσαις εὐχούλαις σήμερα
γιὰ τὴν γιορτὴ σου φέρνω.

Ἄν ἡμποροῦσα 'ς τὰ ἕψηλά,
ὄσ' ἀν μὲ φτερά πλωμένα,
νὰ πέταγα, νὰ μάζευα
τάστέρια ἕνα, ἕνα,
τὴ μέρ' αὐτῆ, ὅπου χαρὰ
τὸ σπῖτι μας σοῦ κάνει,
μὲ τὴ στοργὴν θὰ σοῦ πλεκα
ἀκτινωτὸ στεφάνι...

Μὰ τώρα ποῦνε ἀφθασια
τὰ γαλανὰ τὰ πλάτη,
γυρνῶ 'ς τὴ γῆ κι' ἀναζητῶ
νὰ σοῦ χαρίσω κάτι
κι' ἀπὸ τὸν κῆλο τῆς καρδιᾶς
—πατέρα μου, θυμῆσου—
πέρνω λουλούδια ἀτίμητα
καὶ ῥαίνω τὴν γιορτὴ σου.

Σ. Γ. Σπεράντιδας.

Ἐρ Σμύρνη.

ΕΚΠΤΩΤΟΣ ΠΟΘΟΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

«Ὅραρ ἢ εὐτυχία»
(Ε. Γ. Ζαλοκώστα)

I

Ἐντὸς αἰθούσης, πολυτελῶς διακοσμηθείσης, ἐν ἧ τὸ πολύτιμον καὶ κομψὸν τῶν ἀμφιέσεων ἀνθημιλλᾶτο πρὸς τὴν ὠραιότητα καὶ ἀβρότητα τῶν νέων καὶ νεκνίδων, ἐδέσποζεν ἡ χιονώδης νυμφικὴ περιβολὴ τῆς περικλλοῦς νύμφης Γαλατείας, τῆς ὁποίας τὰ λεπτότατα χαρακτηριστικὰ

διεγράφοντο εὐκρινῶς ὑπὸ τὸν καταπίπτοντα ἀραχνύραντον αὐτῆς πέπλον. Παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐνομιζέτο ὅψ' ὄλων εὐτυχῆς.

Μεταξὺ τῶν προσκεκλημένων ἦτο καὶ νέος συμπαθοῦς φυσιογνωμίας, ὅστις ἐφαίνετο μελαγχολικός, ἐξακοντιζων ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν κρύφια περιπαθῆ βλέμματα πρὸς τὴν εὐτυχὴ νύμφην. Ἐξαίφνης ἐν τῶν βλεμμάτων του συναντᾶ τὸ δειλὸν καὶ παρθενικὸν τῆς Γαλατείας ὑπὸ τὸν νυμφικὸν πέπλον καὶ ἀμέσως ἡ συνάντησις τῶν βλεμμάτων συνεκλόνησε τὰς καρδίαις τῶν νεαρῶν ὑπάρξεων, ὡσεὶ ἦτο ἠλεκτρικὸς σπινθὴρ παρκαχθεῖς ὑπὸ τῆς ἐνώσεως δύο ἀντιθέτων ἠλεκτρικῶν ρευμάτων.

Ἡ Γαλατεία κατέπνιξεν ὀλοθερμον δάκρυ, ὅπερ θὰ διέφευγε τῶν γλυκίων ὀφθαλμῶν της, ὁ δὲ νῖος ἐκείνος, ὁ ἀτυχὴς Λέανδρος, μετὰ τὴν νευρικὴν ταραχὴν ἠσθάνθη ὅτι ἐπύρεσεν. Οἱ ὀφθαλμοὶ ἐξέβαλλον ἀσυνήθη λάμψιν, οἱ πόδες του διεμαρτύροντο διὰ τὸ βᾶρος, ὅπερ ἔφερον... τὸ πρόσωπόν του κατέστη πορφυροῦν...

Ἐπλησίασε μετὰ δειλίας τὸν Ἀλέξανδρον, εἰπὼν μὲ φωνὴν διακοπτομένην ἐκ τῆς ταραχῆς...

— Συγγνώμην, φίλτατε... Λυποῦμαι διότι δὲν θὰ παρευρεθῶ εἰς τὴν μετ' ὀλίγον στέψιν σου... Ὑπομέρω ἀπὸ τρομερὸν πυρετὸν... εὐχομαι ἀπὸ καρδίας βίον ἀνέφελον...

Καὶ εἶτα ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν Γαλατείαν προσέθηκεν: Ἡ εὐχή μου εἶναι ἐγκάρδιος, δεσποικί!

Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἡ Γαλατεία ἔτειναν τὰς χεῖρας καὶ νύχαριστήσαν τὸν Λέανδρον θλίψαντες τὴν πυρέσσουσαν αὐτοῦ χεῖρα. Ὁσμὴ ἀρωματώδης ἀνεδόθη ἐκ τῆς κινήσεως τῆς νύμφης, ἣτις ἔφερε πλουσίαν ἐξ ἀνθέων εὐόσμων λευκῶν ἀνθοδέσμη.

— Πήγαινε νὰ ἡσυχάσης, Λέανδρε... Αἱ εὐχαὶ τῶν ἀληθῶν φίλων, ὅταν μάλιστα οὗτοι ἦναι ἀπόντες, εἶναι ἐγκαρδιώτεροι, θερμότεροι... ἀπεκρίθη ὁ Ἀλέξανδρος, ἐν ᾧ πικρὸν μειδίαμα διέστειλε τὰ ὠριώντα χεῖλη τῆς Γαλατείας, ἡ ὁποία παρηκολούθησε τὸν φεύγοντα Λέανδρον δι' ἐνὸς βλέμματος ρευθώδους, προδίδουτος ὅτι ὑπὸ δεινοῦ μυστηριώδους πάθους κατεβιβρώσκειτο ἐνδομύχως...

Ἦτο ἡ ἀτυχὴς Γαλατεία θύμα τῆς ἀνεκλήτου ἀποφάσεως τῶν γονέων της.

Ἡ στέψις μετ' ὀλίγον ἐτελείσθη καὶ οἱ νεόνυμφοι ἐδέχοντο τὰς θερμότερας εὐχὰς τῶν περιστάμενων συγγενῶν καὶ φίλων. Ἡ εὐθυμία ἦτο παντοῦ διακεχυμένη... τὰ μουσικὰ ὄργανα ἐρρήθμιζον τὰ πετώντα βήματα νέων ἐξόχου παραστατικότητος καὶ εὐθρύπτων νεανιδων. Τὸ πλῆθος ἐκείνο, ὅπερ ἐνέκλειεν ὅτι εὐχαρὶ καὶ ὠρσιον διελύθη μόλις περὶ τὸ λυκαυγῆς τῆς ἐπαύριον.

II

Καθ' ἣν νύκτα ἡ Γαλατεία φέρουσα τὴν νυμφικὴν της ἀμφέσιν ἦνονε τὴν τύχην της μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὑπὸ τὰς εὐχὰς τῶν οἰκείων καὶ φίλων, ὁ ἀτυχὴς Λέανδρος μὲ καρδίαν σπαρασσομένην ὑπὸ τῆς ὀδύνης παρκαχθεῖς ἐπύρεσε πρὸς τὴν οἰκίαν του. Νύξ ἐβριμὴ ἐξηπλοῦτο ἀτέμνων καὶ γλυκεία· ἡ δὲ μαγικὴ Σελήνη ἐξέχεε τὸ ἀβληχρὸν καὶ περιπαθὲς φῶς της. Οὐδὲν θέλητρον ἠδύνατο νὰ αἰσθανθῆ ὁ Λέανδρος... ἔπαυσε...

Ὅτε ἐπὶ τέλους ἔφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν του, τῷ ἐφάνη ὑπὲρ ποτε σιωπηλὴ καὶ σκοτεινὴ, ἡ δὲ ταραχὴ τῆς μητρὸς του ἐπηύξησε τὴν δεινὴν θέσιν του.

Ἀμέσως κατεκλήθη... Ὁ πυρετὸς τὸν ἐβασάνιζεν ἀμειλίχτως... Ἡ μήτηρ του ἐν ἀγωνίᾳ τὸν ἠρώτα.

— Τί ἐπαθες, Λέανδρε; τί εἶναι αὐτὴ σου ἡ κατάστασις; τί αἰσθάνεσαι;

— Τίποτε, μητέρα· ἔχω ὀλίγον πυρετὸν· μὴ ἀνησυχῆς, σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ ἀφήσης πρὸς στιγμὴν νὰ ἡσυχάσω...

Μετὰ τινὰς στιγμᾶς ὁ Λέανδρος ἦτο βυθισμένος εἰς ὕπνον τεταραγμένον... Παρελήρει... μετ' ἀρρήτου περιπαθείας ἀνήρχετο εἰς τὰ ξηρὰ καὶ φλεγόμενα ὑπὸ τῆς θερμῆς χεῖλη του τὸ δνομα ἐκείνης, ἡ ὁποία σήμερον ἦνονε τὴν τύχην της μετ' ἄλλου.

— Γα... λά... τειχ!... Γαλά... τειχ!...

Τὸ πρῶν προσεκλήθη ἱατρός, ὅστις ἀπ' οὐ τὸν ἐξήτατε μὲ τὴν ἐπιμέλειαν ἐκείνην, ἣτις διακρίνει τοὺς ἀληθεῖς τῆς φιλανθρώπου ἐπιστήμης μύστας, τῷ ἔδωκε θεραπευτικὸν ῥάπισμα ἐπὶ τῆς παρειᾶς εἰπὼν:

— Αἱ! φίλε μου, δὲν ἔχεις τίποτε... Μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ εἶσαι ἐντελῶς καλὰ...

Είτα άποταθίς πρὸς τὴν σιωπῶσαν μητέρα τοῦ Λεάνδρου προσέθηκε :

— Κυρία, σὰς βλέπω πολύ ἀνήσυγον . . . Ἡ ἀσθένεια τοῦ υἱοῦ σας δὲν παρουσιάζει οὐδὲν τὸ σοβαρὸν . . . Σὰς βεβαιῶ, οὐδὲν τὸ σοβαρὸν . . .

Τοὺς λόγους τούτους εἶπε μὲ τοιοῦτον τόνον, ὥστε ἔλαβε θάρρος ἢ ἀποτειθημένη μήτηρ . . . ἄλλως τε τὸ ὕψος τοῦ ἱατροῦ ἐνέπνευσε πολλὴν πεποιθησιν.

Ὁ ἱατρὸς ἔφυγε καὶ ὁ νέος ἐφάνη ὄχι πολὺ εὐχαριστημένος· διότι τὸν ἀπέσπασεν ἀπὸ τοῦ ἱδίστου ὄνειρου, ὅπερ καθίστα αὐτὸν εὐτυχῆ ἐν τῇ δυστυχίᾳ του.

Μετὰ πρὸς ἕνα ὥρα ὁ Λεάνδρος ἐβυθίσθη καὶ πάλιν εἰς ὕπνον . . . Τὸ ὄνειρον ἦτο ἐκείνο τὸ τόσο ἡδύ, καθ' ὃ ἐβλέπε τις τὴν πυρέστουσαν ἐκείνην ὑπαρξίν μειδῶσαν μετ' οὐρανίου χάριτος ἐν τῇ καταστάσει ἐκείνῃ τῆς ἀληθοῦς πυρακτώσεως ; Εἶναι τραγικὴ εἰρωνεία νὰ μειδῶ τις πάσων !

Ἦτο ἄρα γε γλυκεία αὐταπάτη ; Ἦτο βεβηλὸς ἀπατηλὴ καὶ φαντασιώδης κατάστασις . . . Ἰσως πόθος τις ἐκπτώτος ἐξεπληροῦτο κατ' ὄναρ ! . . . Ἰσως ὁ ἀτυχῆς Λεάνδρος ἦτο εὐτυχῆς ὀνειρώτων ἢ γρηγορῶν . . .

« Ἰδοὺ, φῶς μου . . . ὅτι σὲ ἀγαπῶ . . . Σὲ ἀναμένω ἀπὸ μιᾶς ὥρας . . . Ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου μὲ ἐπυράκτωσε κυριολεκτικῶς ; . . . Ὁ χαίρει φιλτάτη Γαλάτεια ! . . . ἰδοὺ φεύγει . . . χάνεται ὡς σκιά . . . Σκληρὰ Γαλάτεια ! »

Τίς ἦτο ἡ Γαλάτεια ἐκείνη ; αἱ προσφιλεῖς μου ἀναγνώστριαί τὴν ἐγνωρίσαν ἤδη ἢ τὴν παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου νόμφη Γαλάτεια, πρὸς ἣν ἔτρεφε τίσον ἀγνὸν καὶ ἰδανικὸν ἔρωτα . . . Ἦτο ἡ πρώτη, ἣν συνήτησε, εὐθὺς ὡς διήλθε τὴν θύραν τῆς ἐρωτύλου ἡλικίας . . . Τὴν ἠγάπησε καὶ ἠγαπήθη . . . Ἡσθάνθη διὰ πρώτην φοράν παλμὸν τῆς καρδίας. Ἐτρεφεν ἕκτοτε ἕνα πόθον . . . καὶ ὁ πόθος ἐκείνος ἦτο ἡδὴ ἐκπτώτος.

111

Παρηλθὸν οὕτω δύο ὀλόκληροι ἐβδομάδες, καθ' ἃς ὁ ἀσθενὴς Λεάνδρος ἐπάλλει, ἠγωνία, ἀπῆλθεν ὅλης τῆς ὀνειρώδους εὐτυχίας, ἡ δὲ μήτηρ του ἀ-

γρυπνοῦσα παρὰ τὴν κλίνην του κατείχετο ὑπὸ βχθυτάτης θλίψεως.

Τὴν δεκάτην πέμπτην ἡμέραν ὁ πυρετὸς εἶχε παύσει πλέον. Τὸ θερμόμετρον εἰδείκνυε θερμοκρασίαν 36,3 βαθμῶν, ἥτοι κατὰ τὴν κλίμακα τῶν δυνάμεων τοῦ δυστυχῆ νέου. Τὸ πρόσωπόν του εἶχε καταστῆ ὡχρὸν ὡς τὸ φύλλον τοῦ φθινοπώρου, τὰ χεῖλη του εἶχον χρωμὰ ἀμφίβολον, μεταξὺ ἐρυθροῦ καὶ λευκοῦ, οἱ ὀφθαλμοὶ ἀθρανεῖς καὶ περιεκυρμένοι καὶ αἱ χεῖρές του λιπόσαρκοι καὶ τρέμουσαι. Ἡ φωνὴ του ἀσθενῆ καὶ διακοπτομένη . . .

Ἀνακαθισμένος ἐπὶ τῆς κλίνης ἀνεγίνωσκε περιοδικῶς, ὅπερ ἐφυλλομέτρει διὰ νὰ εὖρη κἄτι ὠραῖον καὶ τερπνόν . . . Αἰφνης ἀνευρίσκει ἄνθος κίτρινον καὶ μαραμμένον ὡς ἡ νεότης του . . .

Τὸ ὠσφράνθη . . . εἶχε εὐωδίαν εἰσέτι . . . τὸ εἶχε δωρῆσει ἡ Γαλάτεια πρὸ μηνὸς κατὰ τὴν τελευταίαν συνέντευξιν . . . ἐκεῖτο πλησίον ἐρωτικῶς πονήματος, εἰς ὃ ὁ ποιητὴς εἶχε χύσει ὅλην τὴν πικρίαν τῆς ἀπογοητεύσεως, ἥτις τὸν κατέλαβεν ἐκ τοῦ ἀτυχῆ ἔρωτός του.

Ἐβυθίσθη εἰς ρεμβασμὸν ἡδονικώτατον . . . Ἐραντάζετο ὅτι ἡ Γαλάτεια ἔτρεφεν πρὸς αὐτὸν εἰσέτι ἔρωτα ἢ μᾶλλον ἦτο σύζυγός του. Στρέφει δύο φύλλα ἀναγινώσκει μετὰ φρασίν διηγήματος διασήμου Πολωνοῦ διηγηματογράφου « Παρὰ τὴν πηγὴν τῆς εὐδαμονίας » καὶ βλέπει ὅτι καὶ ὁ ἔρωτος τοῦ διηγήματος ἐκείνου ἐπασχε παρμεφερῆς τι πρὸς αὐτόν . . .

Ἀλλὰ ἐξεπληρώθη ὁ πόθος μου, ἔστω καὶ καθ' ὕπνον . . . ἔλεγε χαμηλοφώνως. Ἄλλως τε ἡ εὐτυχία ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι ἐν ὄνειρον μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι διαρκεῖ ἴσως πλείοντον ἕνος ὀνειρου. Ἄν ἐν ταῖς βχθυτάταις πτυχαῖς τῆς καρδίας μου ὑφίσταται ἔρωτος τις πρὸς τὴν δεσποινίδα Γαλάτειαν (ὦ ! ὄχι πλέον) κυρίαν Ἀλεξάνδρου ἢ ταφῆ εἰς τὸ χάος τῶν ἐκπτώτων πόθων καὶ ψευθεισῶν ἐλπίδων. Δὲν ἠμάρτησα, ἠγάπησα, ἠγαπήθη ! . . . κατὰ τὸν Βίκτωρα Οὐγκώ « εἰς οὐδεὶς ὑπῆρχεν ὁ ἔρωτος, θὰ ἔσβυεν ὁ ἥλιος » καὶ ἐγὼ ὡς ἔρωτος συνετέλεσα εἰς τὸ νὰ μὴ σβῆσῃ ὁ ἥλιος ! . . . Ἰσως διὰ τὰς ὑπάρξεις, αἱ ὁποῖαι τήκονται εἰς τὴν κοιλάδα αὐτὴν τοῦ κλαυθμῶνος ἐπιφυλάσσεται κοιλάς τις γελώτων καὶ χαρᾶς . . . Καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ὑπάρχη εὐτυχῆς βιοτῆ, ἀφ' οὗ ὁ θά-

νατος κατὰ τοὺς φιλοσόφους δὲν εἶναι τελεία τοῦ ἐγὼ ἐξαφάνισις . . .

Ἰσως καὶ ἡ Γαλάτεια μου, ἡ ὁποία ἀπετέλει τὸ ἰθαλαμα τοῦ ἔρωτός μου, ἴσως ἡ Γαλάτεια μου, διὰ τὴν ὁποῖαν ἡ καρδίκα μου ἠσθάνθη τὸν πρῶτον παλμὸν καὶ ἡ ὁποία χάρις εἰς τὰς σκέψεις τῶν γονέων τῆς ἐδῶθη εἰς τὸν φίλον μου Ἀλεξάνδρον, ἴσως μὴ ἀποδοθῆ ποτε αἰθεριωτέρη, ὠραϊότερα . . . Ἰσως ἡ ψυχὴ μου ἐπιτρέψῃ ὁ Πλάστης μου νὰ πτερυγίσῃ πλησίον τῆς ἰδικῆς τῆς ! . . .

Τοιαῦτα ἐφιλοσόφει ὁ δυστυχῆς Λεάνδρος, ὅτε τὸ νεαρὸν ζεῦγος εἰσῆρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν του . . .

— Πῶς ἔχετε, φίλτατε ;

— Πῶς εἰσθε, κύριε Λεάνδρε ;

Πολὺ καλὰ, σὰς εὐχαριστῶ, ἀπήνητησεν ἀνασηκωθείς. Οὐδεμίαν ταραχὴν ἠσθάνθη ἀναγνωρίσας τὴν Γαλάτειαν, οὔτε ζηλοτυπίαν τινα πρὸς τὸν Ἀλεξάνδρον.

— Τί ἀσθένειαν εἶχετε ; ἠρώτησεν ὁ Ἀλεξάνδρος.

Δὲν γνωρίζω . . . ἐκείνο τὸ ὅποιον γνωρίζω εἶναι ὅτι ὑπέφερα πολὺ, μόνον ἡ μήτηρ μου γνωρίζει τί ὑπέφερα καὶ ἡ κλίνη μου . . . ἐνίοτε διστελοῦν ἐν καταστάσει πυρακτώσεως . . . ἀλλὰ ἐν τῇ δυστυχίᾳ ὑπῆρξα εὐτυχῆς . . .

— Πῶς, κύριε Λεάνδρε ; ἠρώτησεν ἡ Γαλάτεια.

— Ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐκείνῃ, ὅπου ἐτελέσθη ὁ γάμος σας ἀνεγνώρισα μεταξὺ τῶν κυριῶν τὴν ἐρωμένην μου στηριζομένην ἐπὶ τοῦ βραχίονος ἄλλου καὶ ἐταράχθη. Ἐπειδὴ δὲ φαίνεται εὐρισκόμενη εἰς γάμον, εἶδον εἰς τὸν ὕπνον μου ὅτι εὐρισκόμενη εἰς εὐρείαν αἴθουσαν εὐρύτεραν τῆς ἰδικῆς σας, ἥς ἡ ἐπίπλωσις ἦτο ἀσυγκρίτως τελειότερη καὶ πολυτελεστέρα ἐκείνης . . . ἐν τῇ ὁποῖα κόσμος ἐκλεκτὸς ἦτο συνηθισμένος . . . Ἐγὼ δὲ παρὰ τὸ πλευρὸν νόμφης ἐδεχόμην τὰ συγχαρητήρια ὄλων. Ἡ νόμφη ἦτο ἐκτάκτου καλλονῆς καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ραφαὴλ δὲν θὰ ἠδύνατο διὰ τοῦ χρωστικῆς του νὰ τὴν παραστήσῃ . . .

Ἐν τῷ ὄνειρῳ, τὸ ὅποιον εἶναι πιστεύω τὸ τελευταῖον, εἶδον ὅλα τὰ προηγούμενα παρελαύνοντα, τοὺς πόθους ἅπαντας πραγματοποιημένους (!) . . . Ἐνυμφεύθη τὴν ἐκλεκτὴν τῆς καρδίας μου . . . Ἐξῆσα μετ' αὐτῆς δέκα πέντε ἡμέρας μακρὰς καὶ ἀτέμονας, ἡ μαλλον δεκα-

πέντε μῆνας ἢ ἔτη ἂν θέλετε . . . Ἐὰν εἰς ἄλλους ἐπέρχεται ἐν ἐργηγῶσει ἢ εὐτυχίᾳ, εἰς ἐμὲ ἐπῆλθε καθ' ὕπνον . . .

Τὴν δεκάτην ἕκτην ἡμέραν ὁ ἐκπληρωθεὶς πόθος μου ἀπέπτη καὶ πάλιν, ὁ πυρετὸς εἶχε παύσει. Τὸ δὲ ἡδύ ὄνειρον ἔδεν μὲ ἐχλεύασεν ἕκτοτε . . . ἡ πραγματικότης ἀπέιχε πολὺ τοῦ ὀνειρου . . .

— Δὲν σας ἠγάπα, Λεάνδρε, ἡ ἀθλία ; ἠρώτησεν ἡ Γαλάτεια.

— Μὲ ἠγάπα, ἀλλὰ ἄλλοι λόγοι τὴν ἠνάγκασαν φαίνεται . . .

— Ὡστε δὲν ὑφίστατο ἀληθῆς ἔρωτος ;

— Ἀπ' ἐναντίας ἦτο αἰθέριος, ἰδανικός, πλατωνικός . . .

— Ὡστε φαίνεται σας ἀγαπᾶ εἰσέτι . . .

— Βεβαιότατα, ἀλλ' οὐδέποτε θέλω ταράξῃ τὴν συζυγικὴν ἀρμονίαν . . . θὰ συμβουλευσῶ δὲ καὶ αὐτὴν νὰ πράξῃ τὸ ἴδιον . . .

— Ἐχεις γενναίαν καρδίαν, Λεάνδρε, ἀπήνητησεν ὁ Ἀλεξάνδρος.

— Τὴν κατέστρεξα τοιαύτην, Ἀλεξάνδρε μου. Μετὰ τὴν ἀσθένειάν μου ἀπέκτισα τὸ ἠθικὸν σθένος νὰ θάψω τὸν ἐκπτώτον πόθον μου εἰς τὰ ἀπόκρυφα τῆς καρδίας μου. Τὸ ἴδιον θὰ συμβουλευσῶ νὰ πράξῃ καὶ ἐκείνη. Καὶ ἐπειδὴ ἀγαπῶμεθα θὰ ἀρκούμεθα νὰ πέμπωμεν πρὸς ἀλλήλους τὰ κελαδημάτα τῶν πτηνῶν, τῶν ἀνθῶν τὴν εὐωδίαν, τῶν παιδιῶν τὰ μευιδιάματα, τοῦ ἡλίου τὸ φῶς, τὰς πνοὰς τοῦ ἔαρος καὶ τὰς ἀκτίνας τῶν ἀστέρων, ὡς λέγει ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ.

Ὁ Ἀλεξάνδρος καὶ ἡ Γαλάτεια τὸν ἠκούσαν μετὰ προσοχῆς.

— Σὲ λυποῦμαι, φίλτατέ μοι, εἶπεν ὁ Ἀλεξάνδρος.

— Ὅχι πλέον . . . Εὐτυχεῖτε, Ἀλεξάνδρε καὶ Γαλάτεια . . . ὁ Λεάνδρος εἶναι ἤδη νικητῆς . . . Δὲν εἶναι πλέον δυστυχῆς . . . Ἡ θυσία τοῦ εἶναι εὐγενῆς καὶ μεγάλη. Δὲν λυπεῖται πλέον διότι ὁ πόθος του μένει ἐκπτώτος. Ἐκ τῆς ἐκπληρώσεώς του τί ἀνέμενεν ; Εὐτυχίαν ἐξάπαντος. Ἡ εὐτυχία οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ὄναρ, ὅπερ ἀκριβῶς ἀπήλυσεν ἐν τῇ θλίψει του ἡδῆ.

I V

Μετ' ὀλίγον τὸ νεαρὸν ζεῦγος, ὅπερ πύχαριστιστα θερμῶς ὁ Λεάνδρος διὰ τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὅποιον

δειξεν δι' αὐτόν, ἀνεχώρησεν. Ἄλλο τι δὲν ἔμαθον περὶ τοῦ ἔρωτος τοῦ Λεάνδρου καὶ Γαλατείας, εἰ μὴ μάθω τι, ὑπόσχομαι εἰς τὰς ἀναγνωστρίας μου νὰ τὸ ἀφηγηθῶ προσθέτων καὶ πέμπτον κεφάλαιον εἰς τὸ διήγημά μου. Τὸ μόνον, ὅπερ ἤκουσα παρκαλοουθῶν τὸ νεκρὸν ζεῦγος εἶναι τὸ ἔξῃς:

— Μένουσιν, Ἀλέξανδρε, τῷ ἔλεγεν ἡ Γαλατεία, πολλοὶ πόθοι ἐκπτωτοὶ, ματαιοῦνται πολλοὶ χρυσόπτεροὶ ἐλπίδες, διαλύονται πολλὰ χρυσᾶ ὄνειρα, ἀμα τῇ ἀνατολῇ τῆς ἡοῦς καὶ μόνον εἰς τὰ μυθιστορήματα καὶ διηγήματα βλέπομεν τὴν εὐάρεστον εἰς τοὺς ἀναγνώτας κατακλιεῖσα περιπατεῖσθαι ἔρωτος ἢ μακροῦ ἀποχωρισμοῦ, καταλήγουσαν εἰς εὐτυχίαν γάμον ἢ περιπαθῆ ἀσπασμόν.

Σπυρίδων Οἰκονόμου.

ΛΑΪΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΜΑΓΓΑΣΙΟΙ

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ἀπατηθεὶς εἰς τὰς προσδοκίας του, ὁ Κοτοφέτση ἀποφασίζει ν' ἀνταποδώσῃ δόλον ἀντὶ δόλου εἰς τὸν ἄπιστον φίλον του Μαχακᾶν, εἰς ὃν καὶ προτείνει μίαν νεαρὰν κόρην εὐειδιστάτην. Δὲν εἶναι ἀνάγκη βεβαίως νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ὁ Μαχακᾶ παρεδέχθη προθύμως καὶ ὅτι ἀνέμενον ἀνυπομόμως τὴν ἔλευσιν τῆς ἐσπέρας. Ὅτε ἦλθεν ἡ στιγμή ἢ κατ'ἀλληλος ὁ Κοτοφέτση ὁδηγεῖ τὸν φίλον του ἐνώπιον τῆς καλύβης του καὶ ἐκεῖ τὸν ἀφίνει δίδων αὐτῷ τὴν ἔξῃς παραγγελίαν: «Δὲν σὲ γελῶ εἶνε μὴ κορασιὰ μέσα. Μὴ ἀνάψῃς ὅμως φῶς, γιὰτὶ τὸ καυμένο εἶναι πολὺ — πολὺ ντροπαλό!» Ὁ Μαχακᾶ εἰσέρχεται, προχωρεῖ ψηλαφητῆ ἐν τῷ σκοτεινῷ καὶ ἄρχεται ἐκχυνόμενος εἰς τρυφερότητας, ὅτε αἴφνης ἀκούει φωνὴν ὀργίλην ἐπιτάσσουσαν αὐτῷ: «Μὴ ἔρχεσαι κοντά. Μακρὰ! γιὰτὶ χάρηκες!» Ὁ Μαχακᾶ ἐκ τῆς φωνῆς ἀναγνωρίζει τὴν ἐαυτοῦ ἀδελφὴν, μετανοεῖ διότι εἰσῆλθεν εἰς τὴν καλύβην, ἀλλὰ καὶ καθίσταται μανιώδης ἐκ θυμοῦ ὡς ἐμπεσὼν εἰς τὴν παγίδα, ἣν τῷ ἔστησεν ὁ Κοτοφέτση.

Ἡμέραν τινὰ — εὐρίσκοντο εἰσέτι ἐν τῇ ἀρχῇ

τοῦ σταδίου των — γνώριμός των τις ἀνήγγειλεν αὐτοῖς, ὅτι πλείστα χωρία ἐκ τοῦ πρὸς Β. τῆς νήσου εἶχον ψηφίσῃ τὴν κεφαλικὴν ποινὴν κατὰ τῶν ψευστῶν. Εὐθύς ὁ Μαχακᾶ καὶ ὁ Κοτοφέτση ἐξεχύθησαν εἰς ἀμοιβαίας διμκρυτίας, ὑποσχομένοι ἀλλήλοις, ὅτι ἡσυχος ἕκαστος δι' ἐαυτόν, θ' ἀπέφευγεν ἐπιμελῶς νὰ μεταβῇ εἰς τὰ ἐπικίνδυνα ἐκεῖνα χωρία χάριν των!

Ὁ Μαχακᾶ εἶχεν ἀποφασίσει νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸν ἐν δόλοις συνάδελφόν του καὶ προσεπάθησε νὰ τὸν πείσῃ ὅτι κατεῖχεν ὑπερφυσικὰς ιδιότητας. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Κοτοφέτση ὑπέλαβεν ὅτι ἠδύνατο καὶ αὐτὸς νὰ ἐκτελέσῃ πανθ' ὅσα θαυμάσια ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὁ Μαχακᾶ.

— Ἄς σκοτώσωμε τῆς μάνης μας, προτείνει τότε ὁ τελευταῖος αὐτὸς ὕστερα ἐγὼ θ' ἀναστήσω τὴν δική μου. Ὅσο γιὰ τὴν δική σου, θὰ διοῦμε τί εἶσαι ἱκανὸς νὰ κάνῃς!

Τὸ παράδοξον αὐτὸ στοιχίημα γίνεται ἀποδεκτόν. Ἐκάτερος ὁδηγεῖ τὴν ἐαυτοῦ μητέρα παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ῥύακος. Πλὴν καθ' ὃν χρόνον ὁ Κοτοφέτση ἐπλητεν ἀνηλεῶς τὴν μητέρα του καὶ προσάθει αὐτὴν ἐντὸς τοῦ ῥύακος, ὁ Μαχακᾶ, ὅστις εἶχε μείνει ὀλίγον πρὸς τὰ ὀπίσω, ἔβαπτε τὴν ἰδικὴν του μητέρα δι' αἵματος ἀρνίου καὶ παρήγγειλεν αὐτῇ νὰ προσποιηθῇ τὴν νεκράν. Ἡ κωμωδία τῆς ἀναστάσεως ἐπαίχθη καὶ ἐπέτυχε θαυμάσια, καὶ ὁ Κοτοφέτση ὅστις ἔβλεπε κατ'ἀπληκτος τὸ ἀνήκουστον φαινόμενον, ἐμολόγησεν ὅτι, ὁ φίλος του ἦτο θεότης πράγματι.

Ὀλίγον ὅμως μετὰ ταῦτα, εἰσέρχεται ἐσπέραν τινὰ ὀρμητικῶς ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Μαχακᾶ καὶ: «Γρήγορα! στὸ κῆπό σου εἶναι ἓνα ἀγριογούρουνο!» φωνάζει. Ὁ Μαχακᾶ ἀνύπνικτος δρᾷται τοῦ δόρατός του, τρέχει εἰς τὸν κῆπον καὶ κτυπᾷ τυφλῶς ἐκεῖνο ὅπερ ἐνόμιζον ὡς ἀγριογούρουνον καὶ ὅπερ ἦτο ἡ μήτηρ του!

Εἶναι ἡ δεύτερη φορὰ πού πεθαίνει, λέγει τότε ἀταράχως εἰς τὸν μωκτικιστικῶς μειδιῶντα φίλον του: δὲν μπορῶ νὰ τὴν ἀναστήσω ξανά. Ὅθ τῆς κάμω ὅμως μὴ περὶφημη μακρὰ! θὰ διῆς.

Λαμβάνει τὸ πτώμα τῆς γραίας μητρός του, τὸ φέρει ἐντὸς τῆς καλύβης καὶ τὸ καθίζει ἐμπρὸς εἰς τὸ ῥοδάκι τῆς μετὰ τὰ νῦτα ἐστηριγμένα

ἐπὶ τῆς θύρας. Κατόπιν ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ συναντᾷ βουκόλους τινὰς, οἵτινες βράζουσι ὀλίγην ὄρυζαν.

— Βλέπετε αὐτὴν ἐκεῖ τὴν κλύδα; Ἐκεῖ μπᾶτε!

Οἱ βουκόλοι ὠθοῦσι τὴν θύραν τοῦ οἴκισκου, καὶ τὸ πτώμα τῆς γραίας καταρακυλᾷ. Ὁ Μαχακᾶ προστρέχει· κλαίει ὠρύεται· ἀναστᾷ ὅλον τὸ χωρίον, διατεινόμενος ὅτι οἱ βουκόλοι ἐφόνευσαν τὴν μητέρα των. Τὸ πλῆθος συλλαμβάνει τοὺς βουκόλους, τοὺς δικάζει ἐκ τοῦ προχείρου καὶ τοὺς καταδικάζει εἰς θάνατον. Ἄλλ' ὁ Μαχακᾶ ἐπιμεθαίνει.

— Βλέπετε, λέγει εἰς τοὺς βουκόλους, ποῖα τύχη σᾶς περιμένει. Ἄν μοῦ δώσετε ὅμως τὰ βώδιὰ σᾶς, σᾶς χαρῶμαι τὴν ζωὴν.

Οἱ δυστυχεῖς βουκόλοι μεταξὺ δύο κωκῶν προὔτησαν φυσικὰ τὸ μικρότερον, ὁ δὲ Μαχακᾶ καθίσταται κύριος ὡραίας ἀγέλης βοῶν. Εἰς τὴν θέαν αὐτῆς οἱ συγγενικοὶ τοῦ Μαχακᾶ διελογίζοντο:

— Πολὺ ἄξιος ἄνθρωπος!

Εἰς τιμὴν τῆς μητρός του ὁ Μαχακᾶ ἐθυσίασεν ἓνα βόυν.

Οἱ δύο ἡρώες μας ἐξηκολούθησαν ἀνεὶ διακοπῆς τὴν σειρὰν τῶν ἐμπορικῶν αὐτῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἡμέραν τινὰ ἐνέκλεισαν ἐντὸς μεγάλης κοφίνου ἓνα κούρκον, εἰς τὰς πτέρυγας καὶ τὰ πτεῖλα τοῦ ὀποίου κρεισθήγαγον πολλὰ ψήγματα ἀργύρου. Διῆλθον οὕτω πρὸ τῆς θύρας γέροντος πλουσίου, ὅστις καὶ τοὺς ἐκάλεσε.

— Τί ἔχετε αὐτοῦ; τοὺς ἔρωτᾷ.

— Πάμε νὰ πουλήσωμε ἓνα πουλί πού γεννᾷ ἄσῃμι!

— Μπᾶτε μέσα!

Οἱ δύο πανοῦργοι ὑπακούουσιν, ἀλλὰ μὲ ὕψος ἀναποφάσιστον. Εἰσέρχονται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πλουσίου γέροντος· ἀνοίγουσι τὴν κλάθον καὶ ἐξάγουσι τὸ πτηνόν. Καὶ ἀντὶ πάσης ἄλλης ἐπικλήσεως ὁ Μαχακᾶ ἄρχεται ψάλλον: «Ἀσημένιό μου πουλί, ἀτίμητέ μου θησαυρέ, γέννησε, γέννησε ἄσῃμι!» Ὁ κούρκος ἀπκλαγεί τῶν χειρῶν τοῦ Μαχακᾶ, τινάσσεται καὶ σκορπᾷ περίξ του ὄλατὰ ψήγματα τοῦ ἀργύρου ὅσα ὑπῆρχον κεκρυμμένα ἐντὸς τῶν πτερῶν του. Ὁ γέρον ἀνθουσιασμένος,

προσφέρει τότε δέκα, εἰκοσι, τριάκοντα, πενήκοντα γρόσια διὰ τὸ πτηνόν καὶ τέλος ἀντὶ ἑκατὸν γροσίων καθίσταται κύριος τοῦ πλουτιμίου πτηνοῦ.

— Πάλι ἔφθηνά τὸ πῆρες! παρατηρεῖ ὑπόυλως ὁ πανοῦργος. Ἐνα τέτοιο πουλί!

Τὴν ἐπαύριον ὁ γέρον ἠθέλησε νὰ ἐπικυλάβῃ τὸ πειράμα. Ἄλλ' ἀλλοίμονον, μ' ὄλας τὰς ἐπικλήσεις καὶ τὰς ἐπιδόσεις, ἀπὸ τὰ τόσον θαυματουργὰ χθὲς πτερά τοῦ κούρκου, μόνον μικρὸν τι ψήγμα ἀργύρου κατέπεσε πρὸς μεγίστην ἀπορίαν τοῦ ἀγαθοπίστου γέροντος.

— Ὅθ εἶναι ἴσως κουρασμένο, λέγει τῆς γυναικὸς του ἄς τ' ἀφήσωμε νὰ ἀναπαιθῇ καὶ αὔριον βλέπεις πῶς γεννᾷ! Δυστυχῶς οὔτε τὴν ἐπαύριον οὔτε ποτὲ πλεον ὁ κούρκος ἐγέννησεν ἄργυρον πρὸς μεγίστην θλίψιν τοῦ ἀνδρός καὶ πρὸς ἔτι μεγαλειτέρην φούρκαν τῆς γυναικὸς.

Ἡμέραν τινὰ παραιρέθησαν εἰς κηδεῖαν. Κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ τόπου οἱ συγγενεῖς τοῦ ἀποθανόντος διένειμαν ὀνιθας εἰς τοὺς παρακολουθήσαντας τὴν κηδεῖαν. Ἐπειδὴ ὅμως εἰς τοὺς δύο ἀχωρίστους φίλους ἐδόθη μία μόνη ὄνις, ἀπεφασίσθη μεταξὺ των ὅτι ἐκεῖνος θὰ ἔτρωγεν αὐτήν, ὅστις θὰ ἔβλεπε τὸ ὠραιότερον ὄνειρον.

Ὅταν τὸ πρῶν ἐξύπνησαν:

— Εἶδα πῶς ἀνέβαινα στὸν οὐρανόν, τόσο ψηλά, τόσο ψηλά, λέγει ὁ Κοτοφέτση, ὥστε σὺ δὲν μποροῦτες πειλὸν νὰ με φθάσῃς.

— Κι' ἐγὼ λέγει ὁ Μαχακᾶ, ὅταν σέ εἶδα ν' ἀναβαίνης τόσο ψηλά, σκέφθηκα ὅτι δὲν θὰ μπορούσες πειλὸν νὰ ξανακαταβῆς καὶ ἔφαγα μόνος μου τὸ πουλί!

Ἦλθεν ὅμως ἐποχὴ καθ' ἣν τὰ τυχοδιωκτικὰ κητορθώματα τῶν δύο φίλων εἰσῆλθον εἰς φάσιν ἄχπως τραγικωτέραν.

Ἡμέραν τινὰ διῆρχοντο παρὰ τοὺς ἀγρούς τοῦ Ἀνδρικμπασάκ, ὅστις κατεγγίνετο εἰς τὴν κληίργειαν αὐτῶν βοηθούμενος ἀπὸ τοὺς ὑπέρτερος του.

— Θέλεις νὰ σέ βοηθήσωμε, ἀρεντικό; φωνάζουν οἱ δύο διαβάττι.

Τ' ἀρεντικό τοὺς διετάσσει νὰ μεταβῶν εἰς

τὴν οἰκίαν του καὶ νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὴν γυναίκα του δύο διελλάς. Ἄμυ μετέβησαν εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ Μαχακᾶ παρακαλεῖ τὴν οἰκοδόσκουσαν νὰ τοῖς ἐγχειρήσῃ ἕκατὸν γρόσια κατὰ διαταγὴν τοῦ συζύγου τῆς.

— Ἄν δὲν πιστεύετε, ἐλάτε στὸ κατώφλι τῆς θύρας καὶ ὁ ἄνδρας σας θὰ σᾶς κάμῃ νόημα.

Ὅταν ἐξῆλθεν εἰς τὴν θύραν ὁ Ἀνδριαμπαχσάκα τῆς φωνάζει :

— Δός τους ! δός τους !

Οἱ δύο λωποδύται ἐνθουλακόνουσι τὰ ἕκατὸν γρόσια καὶ ἀπομακρύνονται ὀλοτχῶς, γενόμενοι ἄφαντοι ἐντὸς στενῆς ἀτραποῦ.

Ἐπιστρέψας ὁ κύριος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν ἐκ τῆς οἰκίας ὅπως γευματίσῃ, μανθάνει ὅτι ἐκλάπη. Πλήρης θυμοῦ καὶ δέγῃ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς ὑπηρετάς του νὰ ἀναλάβωσι δυνάμεις, ὁρμᾶ μετ' αὐτῶν εἰς καταδίωξιν τῶν διαβολανθρώπων ἐκείνων, οὗς καὶ συλλαμβάνει εὐτυχῶς.

Ὁ Ἀνδριαμπαχσάκα τοὺς κλείει ἐντὸς σάκκου, τὸν ὅποιον καὶ τοποθετεῖ εἰς τὴν ὄχθην γειτοκῆς λίμνης. Μετὰ ταῦτα ἐπανέρχεται οἰκαδε, ὁμνύων ὅτι μετὰ τὸ γεῦμα θὰ ἐπανήρχετο ὅπως τοὺς πνίξῃ σιγὰ — σιγὰ διὰ νὰ κορέσῃ ἕλην τὴν δίψαν τῆς ἐκδικήσεώς του.

Κατὰ τὸ διάστημα ὅμως τῆς ἀπουσίας του, ἔτυχεν ὥστε μία γραῖα, ἣτις εἶχεν ἀπολέσει τὸ ποίμνιόν της, δηλαδὴ τὴν μονακριβὴν της αἶγα καὶ τὴν μοναδικὴν της ἀμνάδα, νὰ διέρχεται ἐκεῖθεν κράζουσα τρυφερώς: «Ἐλα, ἀγαπητὴ μου κατσικούλα ! Ἐλα ἀγαπητὴ μου προβατίτσα !»

Οἱ δύο λωποδύται μιμοῦνται τότε τὸ βέλασμα τῆς ἀμνάδος καὶ τῆς αἰγός· ἡ γραῖα ὅλη χαρὰ καὶ χωρὶς νὰ σκεφθῇ ὁρμᾶ ἐπὶ τοῦ σάκκου, τὸν λύει οἱ δὲ πανουργοὶ μαζὶ ἐξέρχονται τοῦ σάκκου καὶ εἰς τὴν θέσιν των θέτουσι τὴν ὀλολύζουσαν εὐεργετιδά των. Ὅταν ὁ Ἀνδριαμπαχσάκα ἐπανῆλθε μετὰ τῶν ὑπηρετῶν του καὶ διέταξεν ὅλος εὐθυμος:

— Στὸ νερό τὸ σακκὶ μὲ τοὺς ληστὰς ! ἡ γραῖα ἤρχισε κλαυθουρίζουσα.

— Δὲν εἶμ' ἐγώ. Δὲν εἶμ' ἐγώ, τὸ σακκὶ μὲ τοὺς ληστὰς !

— Πῶς ! ἀνακράζει ὁ κύριος, οἱ κακοῦργοι αὐτοὶ μιμοῦνται τὴν φωνὴν τῆς γρηῃς ; Στὸ νερό ! στὸ νερό !

Καὶ ἡ δυστυχὴς γραῖα ἀπώλετο παρῳδοῦσα ἴσως καθ' ἑαυτὴν τὴν παροιμίαν:

«Κάμει τὸ καλὸ
καὶ πέσει ἔς τὸ γαῖόν !»

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Μαχακᾶ μετὰ τοῦ φίλου του ἦσαν ἤδη μακρὰν κρυβέντες ἐντὸς τάρου τινός. Μετ' ὀλίγον καταφθάνουσι ἐπὶ τόπου οἱ κληρονόμοι τοῦ ἀποβιώσαντος διὰ νὰ φάγωσι τὸ ἐπικηδεῖον δεῖπνον κατὰ τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου (*). Τὸ δεῖπνον ὅμως κητλήγει εἰς ζωπρὴν λογομαχίαν περὶ τῆς κληρονομίας καὶ τέλος ἐκτραχύνεται εἰς φιλονεικίαν. Πάντες φεύγουσι δυσηρεστημένοι καὶ ὁ Μαχακᾶ δίδει ὁδηγίαν εἰς τὸν Κοτορέτση, ὅστις παρουσιάζεται πρὸς τοὺς ἐγείροντας μὲ ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς κληρονομίας καὶ λέγει :

— Εἶμαι ὁ μόνος κληρονόμος τοῦ μακαρίτου. Εἶμαι ὁ γνήσιος γιὸς του καὶ γεννήθηκα ἀπὸ γάμο μυστικόν ! Εἶδα τὸν πατέρα μου στὸν ὕπνο μου καὶ μὲ εἶπε ὅτι μὲ ἔκαμε γενικὸν κληρονόμον του.

Εἰς τῶν κληρονόμων νομίζει ὅτι θὰ διέψευθε τὰς δηλώσεις τοῦ Κοτορέτση διὰ τῆς ἐξῆς πρὸς αὐτὸν ἀποστρεφῆς.

— Ἄν ὁ μακαρίτης σὲ κατέστησε κληρονόμον του, ἄς ὁμιλήσῃ γιὰ νὰ μᾶς φανερώσῃ τὸ θέλημά του.

Πάντες σπεύδουσι πρὸς τὸν τάφον.

Ὁ Κοτορέτση ὑψῶν τὰς χεῖρας φωνεῖ.

— Πατέρα ! πῶς εἶμαι παιδί σου !

Ἐκ δὲ τοῦ τάφου ἐξέρχεται φωνὴ λέγουσα :

— Σὺ εἶσαι τ' ἀγαπημένο μου παιδί, ποῦ ἀπέκτησα ἀπὸ ἔρωτα μυστικόν. Ὅ, τι ἔχω ἰδικά σου !

Ὅταν ἡ διαψευθεῖσα εἰς τὰς προσδοκίας της οἰκογένεια ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἴδια, ὁ ἀμίμητος Μαχακᾶ ἐξῆλθε τοῦ τάφου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐκδώσει τὸν μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος του χρησμόν ἐκεῖνον καὶ μεταβᾶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μεταστάντος, ἔλαθε μετὰ τοῦ ψευδο-υἱοῦ κατοχὴν τῆς περιουσίας του, συνισταμένης εἰς χρῆμα, μαργαρίτας καὶ διάφορα πολύτιμα ἀντικείμενα καὶ ἐ-

(*) Τὸ περιεργὸν αὐτὸ ἔθιμον ἀπαντᾶται καὶ ἐν Δουβρῶν τῆς Μακεδονίας, ὅπου ἐνία ἡμέρας μετὰ τὴν κηδείαν, αἱ συγγενεῖς ἐτοιμάζουσι πῆτταν, φασσάγια καὶ πιλάφι καὶ προσκαλοῦντες τοὺς φίλους τῆς οἰκογενείας συνευωχοῦνται καθίμενοι περὶ τὸν τάφον ὑποῦ προσφιλοῦς νεκροῦ.

πανῆλθεν εἰς τὸ χωρίον τοῦ Ἀνδριαμπαχσάκα. Ἐκεῖ ἐρωτηθέντες περὶ τῆς πηγῆς τοῦ τόπου πλούτου των, συναθροίζουσι τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου ὅλους, καὶ ὁ Μαχακᾶ ἀπαγγέλλει τὸ ἐξῆς σύντομον λογιόδιον:

— «Πατριῶτες ! Σεῖς θελήσατε νὰ μᾶς πνίξετε σὰν γάταις, μᾶς ἐκάμετε ὅμως εὐτυχεῖς. Μίθετε πῶς εἰς τὸν πᾶτον τῆς λίμνης, εἶναι μία σπηλιὰ καὶ ἐκεῖ κἀθονται νεράιδες. Ὅποιος πέρτει στὴ λίμνη, μέσα σ' ἐνα σακκί, γίνεται δεκτὸς μὲ μεγάλη χαρὰ ἀπ' τῆς νεράιδης ἢ ὁποῖος ἀπ' οὗ τὸν περιποιηθοῦν καλὰ τοῦ γεμίζουσι στὸ τέλος καὶ τὸ σακκὶ ἀπὸ ἠθασυρόν καὶ τὸν ἀνεβάζουσι ἐπάνω. Πρέπει ὅμως νὰ ξέρετε πῶς γιὰ τοὺς ἄνδρες μοναχὰ γίνεται αὕτη ἡ χάρις.»

Ὁ λόγος αὐτὸς ἐνεπλήσεν ἐνθουσιασμοῦ ὅλους τοὺς ἄνδρας· πάντες δὲ ἠθέλησαν νὰ διεθῶσιν ἐντὸς σάκκου νὰ ριφθῶσιν εἰς τὴν πυθμένα τῆς λίμνης, ὅπως ἐπανέλθωσι μετ' ὀλίγον ἐμπλοεὶ ἀγαθῶν παρὰ τῶν ὑπερβυθίων πνευμάτων. Δυστυχῶς οὐδεὶς ἐπανῆλθε, οὔτε κἀν ἐπέπλευσε νεκρὸς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς λίμνης, διότι ὁ Μαχακᾶ ἐφρόντισε νὰ τοὺς ἐξαποστείλῃ ἀσφαλῶς ἐντὸς τῶν σάκκων των, ψάλλων ἐνθουσιῶδες τό: «Μετὰ πνευμάτων δικαίων τετελειωμένους !»

Ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχον πλέον ἄλλοι ἄνδρες ἐν τῷ χωρίῳ ἐκτὸς τοῦ Μαχακᾶ καὶ τοῦ Κοτορέτση, ἔγειναν ἡ ἀρεντιὰ τοὺς βασιλεῖς καὶ αἱ γυναικες, ἠμιλλῶτο τίς πρώτη νὰ ἐπιδειξῆ εἰς αὐτοὺς τὰς χάριτάς της.

Ἄλλ' ἡ πλεονεξία κατέστρεψε τέλος τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῆν ἐπὶ τῶν δύο φίλων. Ἐκκαστος αὐτῶν ἐπεθύμησε νὰ καθέξῃ μόνος ὅλα τ' ἀγαθὰ καὶ ὅλα τὰ πλούτη. Ὁ Κοτορέτση θέτει δηλητήριον ἐντὸς τῆς ὀρύζης τοῦ Μαχακᾶ, ὅστις ζητῶν ἀφορμὴν φιλονεικίας κατὰ τοῦ Κοτορέτση, νομίζει ὅτι εὕρσκει τοιαύτην καὶ τὸν φρονεῖ διὰ τοῦ δόρατός του. Κάθεται εἶτα εἰς τὴν τράπεζαν, τρώγει τὴν ὀρυζάν του καὶ μεταβαίνει εἰς συνάντησιν τοῦ φίλου του, ἴσως διὰ νὰ ἐξκολουθήσωσι καὶ πέραν τοῦ τάφου τὰ ἐπίγεια αὐτῶν κατορθώματα.

Εἰς τὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔργου τούτου μνημονευθεῖσαν συλλογὴν τοῦ κ. Ραβιζανδρῆνου, ὁ κύκλος οὗτος τῶν κατορθωμάτων τῶν δύο μαχληστῶν ἡ-

ζῶων ἀριθμεῖ πεντήκοντα ὄλας διαφύρους; ἐκδόσεις; ὡς προεῖπον ὅμως τὸ περιεργότατον αὐτὸ βιβλίον σπικνίζει φοβερὰ καὶ μόνος ἴσως ὁ κ. Γκαλλιένη διὰ τῆς νέας Ἀκαδημίας του θὰ δυνῆθῃ νὰ μᾶς κάμῃ νὰ ἐμβατεύσωμεν περαιτέρω εἰς τὴν λαϊκὴν φιλολογίαν τῶν Μαθηματικῶν, ἣτις τοσαύτας παρουσιάζει σχέσεις μὲ τὴν ἱδικὴν μας.

Ἰωάννης Μπύτσος.

Θεσσαλονίκη

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

Ἡ μικροῦλα:
— Πόσον εἶναι ἀνόητα τὰ δένδρα ;
— Διαιτί ;
— Διότι ἐνδύονται τὴ θέρος καὶ ἐκγυμνῶνται τὸν χειμῶνα, ὅποτε κάμνει κρύον.

Ἐν τῷ πικρῷ δικαστηρίῳ :
Ὁ Πρόεδρος: Εἶναι ἡγῆ ἡ τετάρτη ρωτᾶ, καὶ ἡ συλλαμβάνουσα ἐπ' αὐτοῦ κλέπτου. Ἐπὶ τέλους πότε θὰ παύσῃ ;
Ὁ ἔνοχος: Ὅταν θὰ γείνω πλούσιος.

ΘΑΝΑΤΟΣ

Μετὰ λύπης πληροφοροῦμεθα τὴν ἐν Δεβελί-Γκιπῆ τῆς Ἀφρικῆς ἐπισκοπία πρὸ τινος θανάτου τοῦ διοικητοῦ αὐτῆς Ἰουσοῦρ Σιαεττῆν Βέη ὑπαλλήλου τοῦ Κράτους ἐκ τῶν κατῆστον καὶ πατρὸς τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ λογοκριτικοῦ Γραφείου τοῦ Ἰπυργείου τῶν Ἐσωτερικῶν Καμὰλ—Βεη. Ὁ ἀποθανὼν διεκρίθη ἀίψατε ὡς μόνον ἐπὶ ἐξῆς τιμότητι καὶ φιλοπονίᾳ δι' ἣς καὶ κητέτισεν ἀίψατε τὴν ἀμέριστον συμπάθειαν καὶ ἐκτίμησιν παντὸς εὐτυχῆσαντος νὰ γνωρίσῃ αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάσῃ ἄλλῃ εὐπραγεῖ ἀρετῇ, ἣτις ἐξησφάλισεν αὐτῷ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σептῶ ἡμῶν Ἀνακτοῦ ἐν τῇ θέσει, εἰς ἣν ἐτίχθη ὑπ' αὐτοῦ. Συλλυπούμεθα ἀπὸ καρδίας τῷ υἱῷ τοῦ ἀποθανόντος Καμὰλ—Βέη ἐπὶ τῇ θλιβερατάτῃ καὶ ἀνεπαναρρώτῃ συμφορᾷ.

ΤΕΛΕΤΑΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ

Ἡ ἐν τῷ Πέραν Φιλόπτωχος Ἀδελφότητος τοῦ «Ἁγίου Μηνᾶ»

Σομνὴ καὶ ἐπιβλητικὴ ἐτελέσθη τῇ 17ῃ λῆξαντος ἡ ἐπέτειος τελετὴ τῆς ἐν τῷ πλουζικῷ τῆς πρωτευούσης ἠμεγενεῖ κέντρῳ, τῷ Πέραν, ἀνιούσῃ, ἀλλ' ἐσεργετικῶς καὶ ἀνεπαίνω; ὁρώγῃς φιλοπ. Ἀδελφότητος τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, ἣν ἐτίμηται διὰ τῆς κεντρίας αἰσῶν πολλὰ ἐκλειτὰ τῆς κενωνίας μελῆ ὡς καὶ πολλὰ τῶν καθ' ἡμᾶς

Σωματείων. Τὴν Α. Θ. Π. ἀντιπροσώπων ἢ Α. Σ. ὁ ἅγιος Κασανδρείας κ. Διόντιος, ὅστις καὶ ἐτέλεσεν ἐν τῷ Ναῷ τῆς Ἁγίας Ῥιζῆς, ἐ- τῷ ἐπισημοῦ τῷ ὀνόματι ἢ Ἀδελφότητι; ἐξέσται, τὴν ἰσὴν λειτουργίαν συμπαραστατοῦ- μενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Ἀγίων πρώην Μελενίκου κ. Νικ. δὴ- μου καὶ Ἀμίδης κ. Βενιαμίν. Ἐν τῷ ναῷ ἀπήγγειλε καλλιπείσταν πανηγυρικὸν ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀδελφότητος Αἰδ. κ. Κωνστ. Καλλίνικος. Τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐτήσιας τοῦ σωματείου σταδιοδρομίας; ἀπήγγειλεν ὁ γεν. αὐτῆς γραμματεὺς καὶ ἐκ τῶν διευθυντῶν ἡμῶν κ. Ἐμμανουὴλ Ταβανιώτης θερμότερα καταχειροκροτήσας. Ἐξ αὐτῆς κατεφάνη ὅτι εὐρὺ ἔχει μέλλον ἢ φιλανθρωπικῆ ἀδελφότης, ἥτις κατὰ τὸ λήξαν συλλογικὸν ἔτος οὐχὶ ὀλίγον ἐπεξέ- τεινε τὸν κύκλον αὐτῆς καταρθώσασα νὰ ἐλθῆν ἐπαισθητῶς τὴν εὐαγῆ αὐτῆς δρᾶσιν. Ἐἶτα διάφοροι ἀντιπρόσωποι Σωματείων προσεφώνησαν συγχαιρητῆρια πρὸς τὸ Προε- δρετον, μεθ' ὃ ὁ Πρόεδρος, ὁ γνωστὸς καλλιπῆς ἱεροκτῆρὺς καὶ συνιργάτης ἡμῶν Αἰδ. κ. Κωνσταντῖνος Καλλίνικος, ἀπήγγειλεν ἐκ τοῦ προχείρου εὐχαριστήριον προσλαλιάν, μεθ' ἧν ἐπέστειψε τὴν τελευταίην ἢ Α. Σ. ὁ ἅγιος Κασαν- δρείας, ἐκφράσας τὴν εὐαρέσκειαν καὶ τὰ συγχαιρητῆρια ἅμα δὲ καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἴκου. Πα- τριάρχου, ὅστις διὰ πολλῆς ἐκτιμήσεως καὶ εὐνοίας περι- βάλλει τὸ ἀγαθοεργὸν Σωματεῖον. Τῇ ἐπομένῃ Κυριακῇ ἐιελέσθησαν καὶ αἱ ἀρχαιερεῖαι τῆς Ἀδελφότητος δὲ τὸ ἀρξάμενον συλλογικὸν ἔτος, καθ' ἃς ἀνεδείχθησαν γενικῇ ψήφῳ, Πρόεδρος μὲν ὁ καὶ τῶς τριούτος Αἰδ. κ. Κωνστ. Καλλίνικος, ἀντιπρόεδρος ὁ τῶς Γεν. γραμματεὺς κ. Ἐμ- μανουὴλ Ταβανιώτης, Γεν. γραμματεὺς; ὁ τῶς εἰδικὸς κ. Π. Στεμισσιώτης, εἰδικὸς ὁ κ. Φωκ. Κοντολέων ταμίας ὁ κ. Ἄριστ. Δάλης, σύμβουλοι δὲ, ὁ Αἰδ. Μιχαὴλ Παπεντω-

νῆτος, Γ. Μαζίνας, Θ. Κοπιώνης, Δ. Χ' Ἐάνου καὶ Γ. Σταμούλης.
 Τῷ νέῳ προεδ. δειρῶ ἐπευχόμεθα ἐξίσου πρὸς τὸ παλαιὸν καὶ πλέον ἐτι καρποφόρον τὴν δρᾶσιν.
 Φιλόπτωχος Ἀδελφότης Ταταούλων
 Ἐπίσης ἐτέλεσε τὴν ἐπέτειον αὐτῆς τῇ ἐνάτῃ τρέχον- το; πανηγυρῶσα τὸ 41ον αὐτῆς; ἔτος ἢ ἐν Ταταούλοις Φιλόπτωχος Ἀδελφότης, ἢ ἐξέσται τὴν φιλαν- θρωπίαν ἀνὰ τὴν αὐτῆ πολυανθρωποτάτην ὁμογενῆ κοι- νωνίαν. Κατ' αὐτὴν τιμηθεῖσα ὑπὸ τε τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἴκου καὶ Πατριάρχου καὶ τοῦ πρεσβυτοῦ τῆς Ρωσσίας καὶ πρεσβύτου τῆς Ἀδελφότητος κ. Ζηνοβίερ, ὡς καὶ τῆς Ἑλλ. Πρεσβείας, ἔτι δὲ καὶ πολλῶν Σωματείων δι' ἀντιπροσώπων, ὡς καὶ ὑπὸ πολλοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ πλήθους ὁ τῶς πρόεδρος κ. Ν. Μακρίτης; ἰατρὸς ἀπήγγειλε τὴν λογοδοσίαν τοῦ Δι. εκ. Συμβουλίου, ἐξ ὃς καταρά-η ἢ ἐλ- ρέως καὶ ἐπέτος; ἐξασκηθεῖσα εὐαργετικωτάτη τοῦ σωμα- τείου δρᾶσις. Μετ' αὐτὴν δὲ ὑπὸ τὴν διευθύνσιν τοῦ γνω- στοτάτου καθ' ἡμᾶς μουσικοῦ βασιλέως κ. Γ. Παχτίκου, ὁ ἐν Ταταούλοις ὄμιλος τῶν Ἑρασιμολόπων ἔψαλεν ἐκκλη- σιαστικὸν ᾄσμα καὶ χροικὰ ἀρχαία τραγωδία; ἀμφοτε- ραι ἔργα τοῦ κ. Παχτίκου. Μεθ' ὃ προσφωνήσας ἀπηγ- γέθησαν ὑπὸ ἀντιπροσώπων Σωματείων ἐπιτηγασθεῖσαι ἐν τῷ ὑπὸ τῆς προσλαλιᾶς τοῦ τῆν Α. Θ. Π. ἀντιπρο- σωπούτος. Ἀηξίαση; δὲ τῆς τελευταίας; προσηνήθησαν ἀνα- ψυκτικὰ εἰς τοῦ; κεκλημένους ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ὑποδοχῆς.
 Συγχαιρομεν ἐπίσης; ἀπὸ καρδίας τῇ τότεν καρποφόρως καὶ μακροχρόνως; δρώσῃ Φιλοπτῶχῃ Ἀδελφότητι, ἥτις μέγαν ἔχει νὰ ἐκπληρώσῃ αὐτῆ προορισμὸν.
 Τύποις Γ. Δ. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ
 Κουρσοῦμ-Χάν ἀριθ. 3

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

Η ΜΑΜΣΕΔΚΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

(ὑπὸ Henry Greville)

XVIII

(Συνέχεια ἐδε προηγ. φύλλου)

— Αὐτός! . . . ἄνθρωπος ὄχι εὐπατρίδης! . . . τί λέ- γετε; μήπως εἶσθε τρελλοί;
 Ἐγέρθη καὶ παρὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν κεντρὴν φθινωπω- ρινήν θερμοκρασίαν, διηυθύνθη ἄνευ ἐπανωφρείου εἰς τὸν κῆπον.
 Ἐκεῖ ἔμεινε μέχρις ὃς ἢ Ἄνιούτα ἐφθασεν τέλος.
 Ἢ πρὸς αὐτὴν ὑποδοχῇ τῆς πριγκίπισσας ὑπῆρξε μᾶλλον ψυχρῶς, πρὸς τὸν ἰατρὸν ὁμοως δὲν ἠθέλησε νὰ καταδείξῃ ψυ- χροτήτά τινα ἐξ ὑπερηφάνειας, ὅπως μὴ δημογύνησθαι διὰ τοῦ

τρόπου τῆς πρὸς πρόσωπον κατώτερον, πρὸς τὴν Μάγδαν δεῖ ἐπηρεάσθη ἐκ τῶν λόγων αὐτῆς.
 Ἄλλ' ἢ δυστυχῆς Ἄνιούτα ἐπὶ τῆς ὀπίσθεν ἀνιστάθ- μισιν ἐπέπεσε διπλάσια ἢ δυσμένεια τῆς πριγκίπισσας, καὶ ἦτις; ὡς εἰ ὑπὸ ἐπίβλεψιν οὐδόπως ἠδύνατο ν' ἀνταλλάξῃ λίξιν μετὰ τοῦ ἰατροῦ, ἠθιάνθ' τὴν ψυχὴν αὐτῆς συνλι- θωμένην ἀσφρίτως.
 — ὦ! Ματρίονα! ἔλεγε τὴν νύκτα ὅταν εἰσῆλθεν εἰς, τὴν κοιτῶνί τῆς ὅπου ἢ πιστὴ ὑπηρετρία καὶ ἀνεκτίμητος προστάτις, ταχθεῖσα παρὰ τοῦ ἰατροῦ ἔμελλε ν' ἀγρυπνήσῃ παρ' αὐτὴν Ἐὰν ἢ πριγκίπισσά μέλλῃ νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ μᾶς φέρηται μὲ τὴσιν περιφρονητικῆν ψυχρότητα, ὦ, Ματρίονα— γνωρίζεις πόσον τὴν ἀγαπῶ,
 — ὦ, καί, τὸ γνωρίζω . . . καὶ ἐν τούτοις θὰ προτί- μων ν' ἀποθάνω τὴν στιγμὴν αὐτὴν, θὰ προτίμω ν' ἀ- ποθῶνῃ ἐκεῖνη καὶ νὰ τὴν κλαύσω νεκράν, παρὰ νὰ τὴν βλέπω τριαύτην! . . .
 Καὶ ἢ ὀρφανὴ ἐρείφητη πρηνῆς ὀδυρομένη πρὸ τῶν ἱερῶν εἰκόνων.
 (Ἐπεταὶ συνέχεια.)
 ΕΜΜ Τ ΤΑΒΑΝΙΩΤΗΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ν. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ

283—Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέρα—2

Τὸ φωτογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς καλλιτέχνου κ. Ν. Ἀνδρειω- μένου συνιστῶμεν ἐκθύμως εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας τῆς τε πρω- τεύουσῃς καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, τῶν ἐπιθυμούντων νὰ φωτογραφηθῶσιν Ἀπαράμιλλος καλαισθησία διακρίνει τὰς εἰκόνας τοῦ κ. Ν. Ἀνδρειωμένου, οὔ ἢ σπανία εἰδικότης ὁμολογεῖται παρὰ πάντων.

ΕΞΕΔΟΘΗ

ΑΓΛΑΪΑΣ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Πρὸς χρῆσιν τῶν Παρθεναγωγείων

ΕΥΡΙΣΚΕΤΑΙ ΕΝ Τῷ ΓΡΑΦΕΙῷ ΤΗΣ «ΒΟΣΠΟΡΙΔΟΣ»

Πᾶσα αἴτησις ἀπευθυντέα πρὸς τὸν Κύριον

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Τ. ΤΑΒΑΝΙΩΤΗΝ

Γραφεῖον «ΒΟΣΠΟΡΙΔΟΣ»

Κουρσοῦμ. Χάν Ἀριθ. 23

Galata

CONSTANTINOPLE

